

4. Στην ορολογία των κωδίκων αποκαλείται «στράτα».
5. «τηράω»: εδώ σημαίνει δείχνω ή αποδεικνύω, ενώ χρησιμοποιείται γενικά στους κώδικες της Κ με την έννοια «βλέπω», «κοιτάζω», «εξετάζω».

3

1690/XI/20, XII/15
χ. Πάλκου Θεοδώρου

1153/φ 39r

Απόφαση οριστική. Εκκαθάριση λογαριασμών συνεταίρων. Αναδοχή χρέους. Συντροφία.

// § Λ1690 νοεμβριου 20

²/ Λ1690 δικεβριου 15 οιλθεν ω Ζοτως μί τους σοί<ν>τροφούς Ιτουι
³/ τοινι Κοίργ<ι>ω Γράμάτοικώ κε μι τώ Χρίστώ κε ύκροίδοι⁴/κάινι
κέ τούς ελόγαργ<ι>ασάμι κε απώμινάινι οι αιν⁵/θεν Κοιργ<ι>ως κε
Χρίστωι να γοιροίζωινι τού Ζοτού φ 467 ⁶/ κε ώτοι χρεωστούσάινι
στοι σίντροφγ<ι>α τούς απλαινό ⁷/ νά εχοί να τά πλέρόνοί ω Ζοτωι μo-
νέ τω πρλα⁸/μά απού οινέ στοί Λοιχ[[λ]]οία αινι πούλοιδοί πλαιρακατου
⁹/ να απόκρένοινιτε οισ σλαφτω ωλλοι τους στοι [[σ]]ζοιμ<ι>ά οι δη-
¹⁰/αφορο.

[// 1690 Νοεμβρίου 20. ²/ 1690 Δεκεβρίου 15 ήλθεν ο Ζώτος με τους συντρό-
φους του ³/ τον Κύργιο Γραμματικό και με το Χρίστο και εκρίθη-⁴/καν και τους
ελογάριασάμε και απώμειναν οι άνο-⁵/θεν Κύργιος και Χρίστος να γυρίζουν του
Ζώτου F 467 ⁶/ και ό,τι χρεωστούσαν στη συντροφία τους απάνω ⁷/ να έχει να
τα πλερώνει ο Ζώτος. μόνο το πρά-⁸/μα οπού είναι στη Λεχία αν πουληθεί πα-
ρακάτω ⁹/ να αποκρίνονται εις αυτό όλοι τους, στη ζημιά ή <στο> διάφορο.]

στ. 1 Η ημερομηνία αφορά δίκη μεταξύ των ιδίων ή άλλων διαδίκων, η οποία ματαιώθηκε.

στ. 2-4 Το αντικείμενο της δίκης είναι η εκκαθάριση λογαριασμών με-
ταξύ συνεταίρων.

«**εκρίθηκαν**»: αναφέρεται στην προβολή των ισχυρισμών των διαδίκων
κατ'αντιμωλία και στην προσκόμιση των σχετικών αποδείξεων, κυρίως
των «εμπορικών τους βιβλίων» (κατάστιχα), βάσει των οποίων το Κριτή-
ριο υπολόγισε («ελογάριασάμε») τις μεταξύ τους απαιτήσεις και αντα-
παιτήσεις από τα κέρδη και τις ζημίες της συντροφίας¹.

στ. 4-9 Διατακτικό της αποφάσεως: Οι εναγόμενοι Κύργιος και Χρίστος
θα καταβάλουν στον σύντροφό τους Ζώτο, –τον ενάγοντα–, το απο-
τέλεσμα του συμψηφισμού των μεταξύ τους απαιτήσεων και οφειλών



(«απώμιναν»), δηλ. 467 φιορίνια, από κέρδη που είχε πραγματοποιήσει η συντροφία. Ο Ζώτος βαρύνεται με την εξόφληση των οφειλών προς τρίτους, που συνήψε ο κάθε εναγόμενος για λογαριασμό της συντροφίας –το πιθανότερο, από αγορά εμπορευμάτων επί πιστώσει. Η εις ολόκληρον ευθύνη του κάθε εταίρου για τα χρέη της συντροφίας και το δικαίωμα αναγωγής έναντι των υπολοίπων, ανάλογα με το μερίδιο του καθενός στην εταιρεία, ήταν αυτονόητα². Στη ρύθμιση της αποφάσεως, ο Ζώτος ουσιαστικά παραιτείται του δικαιώματος αναγωγής και με τον τρόπο αυτό δεμελιώνεται το δικαίωμα ενστάσεως των δύο συντρόφων του, εάν τυχόν θα ενάγονταν για τα χρέη αυτά.

Η απόφαση εξαιρεί από τον διακανονισμό το εμπόρευμα (πράμα) της συντροφίας που βρίσκεται αποθηκευμένο στην Πολωνία³, για το οποίο ορίζεται ότι η συμμετοχή στα κέρδη και στη ζημία θα γίνει ανάλογα με την εταιρική μερίδα του καθενός στη συντροφία («αποκρίνονται»: ευθύνονται).

στ. 8 «αν πουληθεί παρακάτω»: μπορεί να σημαίνει την εκποίηση του εμπορεύματος, ή μέρους αυτού, είτε κάτω του κόστους είτε κάτω από την τιμή που είχαν αρχικά συμφωνήσει μεταξύ τους οι σύντροφοι είτε κάτω από την τρέχουσα τιμή της αγοράς.

Η αναδοχή από έναν εταίρο των χρεών της συντροφίας, τα οποία συνήψε ο καθένας χωριστά, καθώς και το είδος της ευθύνης των συνεταίρων συνηγορούν, ενδεχομένως, υπέρ της νομικής προσωπικότητας της συντροφίας⁴.

Δεν συνάγεται σαφώς λύση της εταιρείας από την εκκαθάριση των αμοιβαίων απαιτήσεων⁵.

1. Για τα «κατάστιχα», με την έννοια των εμπορικών βιβλίων, και την αποδεικτική αξία τους βλ. ΕΚΣ, σσ. 179, 198.
2. ΕΚΣ, σσ. 196-198.
3. Η πληροφορία αυτή είναι ενδεικτική του τρόπου διεξαγωγής του χερσαίου διαμετακομιστικού εμπορίου μεγάλων αποστάσεων από τους έλληνες εμπόρους στα τέλη του 17^{ου} αιώνα. Η αποθήκευση γινόταν είτε σε αποθήκες των διαφόρων πόλεων (*locum depositionis*) είτε σε κονάκια άλλων εμπόρων που διέμεναν σε αυτές και οι οποίοι είχαν αναλάβει τη φύλαξη ή/και την εκποίηση των εμπορευμάτων σε εμποροπανηγύρεις ως δεματοφύλακες ή ως αντιπρόσωποι. Για την Τρανσυλβανία, βλ. ΕΚΣ, σ. 30 και τις σχετικές παραπομπές.
4. Για τη νομική προσωπικότητα της συντροφίας βλ. ΕΚΣ, σ. 197.
5. Ό.π., σσ. 197-198.